

דף כח.

עין משפט ד.ה.

או"ח סימן שפו פעיף ה

ה. אין מערבין בכמהין ופטריות^ה, ולא בתבלין, ולא בעדשים^א, ולא בחטים ושעורים, ולא במים לבדם^ב ולא במלח לבדו ואם ערבין יחד מערבין בהם וי"א דוקא שנתן שמן לתוכן^ג, וי"א שמערבין בתבלין^ד.

דף כח:

עין משפט א.

או"ח סימן רד פעיף א

א. על דבר שאין גידולו מן הארץ^ה כמו בשר בהמה חיה ועוף דגים או ביצים וחלב וגבינה^י מברך שהכל.

ב. על הפת שנתעפשה, ותבשיל שנשתנה צורתו ונתקלקל^ז, ותמרים שבישולם ושרפם החום ויבשו^ח, ועל חגבים טהורים^ט ועל המלח,

ת. שאינם באים אלא באקראי ואין דעתו של אדם לסמוך עליהם לא לסעודה ולא ללפתן, אבל דעת הגאון שמערבין בכמהין ופטריות מבושלין, מ"ב אות כ"ג.

א. היינו עדשים וחטים ושעורים חיין, וה"ה אורז וקטניות יבשים שאין ראויין לאכילה כמות שהן, מ"ב אות כ"ה.

ב. דלאו מזון הוא.

ג. ומיירי באין שיעור בשמן לבדו ויחד עם תערובת המים ומלח יש בהם שיעור ללפת ב' סעודות, מ"ב אות כ"ט.

ד. כיון שראוי לתבל בו האוכל חשוב הוא לערב בו, ושיעורו חצי רביעית, ובשעת הדחק יש לסמוך על המקילין בתבלין, אך יש ליזהר לא לערב בפלפלין, מ"ב אות ל'.

ה. ברכות מ' משנה וברייתא. האוכל חלמון ביצה לצחצח קולו יברך כיון שזה מזונו אף שאינו נהנה בטעם אכילתו, ושיעורו לענין ברכה אחרונה בכזית כדין אוכל, אבל בחלבון יש להסתפק אם דינו כאוכל או כשתייה, כה"ח אות א'.

ו. אם בירך על הגבינה או על החלב אדמה בדיעבד יצא כיון שהם גידולי גידוליה של הקרקע, וכן אם בירך מיני מזונות על כל דבר יצא דבלשון תורה הכל נקרא מזון חוץ ממים ומלח, כה"ח אות ב'.

ז. היינו נתקלקל קצת אבל הרבה אין מברכין עליו דלא ראוי לאכילה, ב"י, וט"ז בס"ק ב'.

ח. ה"ה אם נפלו מן האילן לפני בישולן, מ"א ס"ק ב'.

ט. מרש"י ברכות מ' ע"ב, והוא הגובאי.

ומי מלח^י, ועל המרק^ב ועל כמהין שנמצאים תחת הקרקע ומתהוין משומן הארץ, ועל הפטריות^ל ועל הרך שניתוסף בענפי הדקל ובשנה הראשונה הוא רך וראוי לאכילה^מ, ועל לולבי גפנים, ועל שקדים מתוקים שאוכלים אותם כשהם רכים בקליפתן^נ, ועל תבואה שלא הביאה שליש^ס, ועל דלעת חיה^ע, ועל קמח של חטים או שעורים אפי' קלוי, ועל שכר תמרים או שעורים, וכן על מי שעורים^פ שמבשלים לחולה, ועל עשבים שבמדבר שאינם נזרעים^צ, ועל כמון וכסבור שעשויים להטעים המאכל ולא לאוכלם, ועל החומץ, שעירבו במים עד שראוי לשתייה על כולם מברך שהכל נהיה בדברו^ק.

עין משפט זז.

או"ח סימן רג סעיף ח

ח. ז. על הצנון^י מברך פרי האדמה.

עין משפט ט.

או"ח סימן רד סעיף א

עיין לעיל עין משפט אות א

- י. היינו שנתנו בו הרבה מים וראוי לאכילה.
- כ. וְהַיְינוּ מֵרֶק שֶׁל בֶּשֶׂר, אֲבָל מֶרֶק שֶׁל פִּירוֹת הַדָּבָר בְּמַחְלֻקַּת כַּמֶּשֶׁשׁ בְּסִי' ר"ב סעיף יו"ד, כה"ח אות ז', ועיין בכה"ח שם אות ע"ג.
- ל. וצריך להזהר אם יש בהם תולעים, כה"ח אות ח'.
- מ. כיון שעיקר נטיעת הדקל אינו אלא לתמרים, לכן על הרך של הדקל מברך שהכל.
- נ. וכיון שלא נוטעים אותם בשביל קליפה זו אלא בשביל הפרי ברכתם שהכל. כה"ח אות י"א.
- ס. וה"ה כל פרי האדמה שלא נגמר בישולו ברכתו שהכל, מ"א ס"ק ז', אבל בפרי העץ חשוב מיד בהוצאת הפרי ומברכים עליו פרי העץ אם אינו מר ונאכל בשעת הדחק, כה"ח אות י"ב.
- ע. אבל על מבושלת מברך אדמה, כמ"ש בסי' ר"ה.
- פ. וְאִם עוֹשֶׂה אוֹתוֹ עֵבֶה וּסְמִיךְ בְּרִכְתּוֹ מְזוֹנוֹת, אֲבָל כְּשֶׁעוֹשֶׂהוּ רֵךְ כְּמוֹ מִים בְּרִכְתּוֹ שֶׁהַכֹּל, כה"ח אות ט"ז.
- צ. ולדעת האר"י ז"ל יש לברך עליהם אדמה, כה"ח אות טו"ב.
- ק. היו"ד של נהיה עם קמץ ולא עם סגול, כה"ח אות כ"א.
- ר. ואם נתקשה לגמרי אין מברכין עליו דעץ בעלמא הוא, שם אות ל"א.

עין משפט כ.ל.

אור"ח סימן שפו סעיף ז

ז. משתתפין לעירוב בב' ביצים אפי' חיים^ש, וכן בב' רימונים, וכן בליטרא^ת ירק בין חי בין מבושל.

ש. דסועדים בהם בשעת הדחק. מ"ב אות ל"ח.

ת. לרש"י ד' רביעיות ולרמב"ם ב' רביעיות, כה"ח אות ב"ן. ולכתחלה יש להחמיר.